

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/34/2025
Identifikačné číslo spisu:	1219010960
Dátum vydania rozhodnutia:	22.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1219010960.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu, sudkyne JUDr. Beáty Javorkovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného N. U., pre zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1. ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 22. júla 2025 v Bratislave, o dovolaní obvineného N. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. júna 2023, sp. zn. 1To/48/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného N. U. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 26. augusta 2021, sp. zn. 1T/114/2019, uznal obvineného H. T. a obvineného N. U. za vinných zo zločinu pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1. ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

na základe spoločnej dohody a po rozdelení úloh dňa 26. decembra 2018 s ďalšou trestne zodpovednou osobou, ktorá bola organizátorom a riadiacim prvkom organizovanej skupiny (ďalej len „Spolupáchateľ 1“) sa obžalovaný H. T. a ďalšie tri trestne zodpovedné osoby (ďalej len „Spolupáchateľ 2“, „Spolupáchateľ 3“ a „Spolupáchateľ 4“) presunuli motorovým vozidlom Škoda Octavia čiernej farby, EČV: X.-XXXUF na parkovisko pred hotelom Sheraton, na ulici Pribinova 2 v Bratislave, kde po stretnutí, na ktoré bol vylákaný poškodený T. U. Spolupáchateľom 1, približne v čase o 18:28 hod. dňa 26. decembra 2018 obžalovaný H. T. so Spolupáchateľom 2, Spolupáchateľom 3 a Spolupáchateľom 4 naložili násilím poškodeného, vydávajúc sa za príslušníkov policajného zboru alebo medzinárodnej policajnej organizácie, do motorového vozidla Škoda Octavia čiernej farby, EČV: X.-XXXUF, následne ho previezli na vopred dohodnuté miesto v Bratislave - Petržalke, kde poškodeného preložili do

motorového vozidla Toyota RAV 4 bielej farby, EČV: X.-XXXKE, obidve motorové vozidlá na základe vopred danej úlohy zabezpečil obžalovaný H. T. a takto sa presunuli spolu s poškodeným do obce Ž. v okrese Nitra, kam sa v tom čase presunuli aj obžalovaný N. U. s ďalšou trestne zodpovednou osobou (ďalej len „Spolupáchateľ 5“), pričom obžalovaný N. U. v tejto obci na základe úlohy vopred danej Spolupáchateľom 1 zabezpečil byt č. 1 na adrese Žirany č. 399, kde bol poškodený T. U. držaný proti jeho vôli a to až do dňa 29. decembra 2018, kedy bol poškodený po podpise doposiaľ neznámych listín a na základe príkazu Spolupáchateľa 1 prepustený, pričom počas celého pobytu na uvedenom byte bol pod hrozbou násilia striedavo strážený obžalovaným N. U., Spolupáchateľom 2, Spolupáchateľom 3, Spolupáchateľom 4 a Spolupáchateľom 5.

Okresný súd uložil obvinenému H. T. podľa § 182 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere osem rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 odsek 2 písmeno b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Okresný súd uložil obvinenému N. U. podľa § 182 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 a ods. 3 Trestného zákona a § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a desať mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 odsek 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Súd prvého stupňa podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodeného T. U. s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením zo 7. júna 2023, sp. zn. 1To/48/2023 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného N. U. zamietol.

II.

Dovolanie

a vyjadrenie k nemu

Proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu podal obvinený N. U. (ďalej len „obvinený“) dovolanie doručené Mestskému súdu Bratislava I dňa 13. decembra 2024, z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že odvolací súd nielenže nesprávne vyhodnotil dôkazy, ale navyše ani nezabezpečil tie, ktoré obvinený navrhol vykonať už v prípravnom konaní, a ktoré mali svedčiť o nevine obvineného. Medzi kľúčovými svedkami, ktorých výsluchy obvinený žiadal, boli P. O., U. W., P. K., C. W., U. I.. Tieto osoby mali priamy vzťah k udalostiam a mohli poskytnúť dôležité informácie, ktoré by podporili tvrdenia obvineného. Odmietnutím návrhov obhajoby zasiahol súd do práva na spravodlivý súdny proces a kontradiktórnosti konania. V súvislosti s nevykonaním dôkazov navrhnutých obhajobou obvinený poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013, sp. zn. III. ÚS 50/2013.

Právo na obhajobu zahŕňa možnosť navrhovať a predkladať dôkazy, ktoré môžu prispieť k objasneniu pravdy. Rozhodnutia ako okresného, tak aj krajského súdu boli založené na nedostatočnom objasnení skutkového stavu. Výpovede svedkov, najmä poškodeného a iných neboli konzistentné a vykazovali viaceré rozdiely. Súd tieto rozpory prehliadal a interpretoval ich výlučne v neprospech obvineného, čo je v rozpore so zásadou in dubio pro reo.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že jeho účasť na udalostiach bola spôsobená zavádzaním a nesprávnym chápaním situácie. Obvinený bol zapojený do obchodnej činnosti a P. O. ho uistil, že činnosti, ktoré vykonávali, boli legálne a súviseli s podnikateľskou činnosťou.

Obvinený ďalej namietal, že nebolo v konaní jednoznačne preukázané naplnenie znakov organizovanej skupiny podľa § 129 Trestného zákona. Úloha obvineného, ako ju súdy interpretovali, spočívala len v

okrajovej činnosti, ktorá nepreukazovala, že bol aktívnym a vedomým členom organizovanej skupiny. Z dôkazov nevyplývalo, že participoval na plánovaní alebo vykonávaní trestného činu. Súd prvého stupňa neadekvátne posúdil rozdiely medzi výpoveďami svedkov a obrazovými dôkazmi. Napríklad svedkovia D. a U. uvádzali odlišné počty osôb, ktoré sa zúčastnili na spáchanom skutku. Tieto rozdiely neboli dostatočne analyzované a interpretované. Obrazové záznamy, ktoré boli predložené ako dôkazy, vykazovali odchýlky od tvrdení svedkov a nepreukazovali jednoznačne, že by sa obvinený zúčastnil na skutku tak, ako uvádzala obžaloba.

Záverom obvinený poukázal na nezákonný výsluch svedka P. X., ktorý bol vypočúvaný v prípravnom konaní bez toho, aby bol obhajca obvineného prítomný. Po konfrontácii s výpoveďami, ktoré neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom, sa súd rozhodol prijať jeho skoršiu výpoveď, čím neumožnil, aby bol jeho výsluch vykonaný transparentne a s možnosťou obhajoby.

Z uvedeného dôvodu obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „prokurátor“) podaním z 25. apríla 2025, v ktorom uviedol, že námietky obvineného nie sú dôvodné. Okresný súd v zmysle § 272 ods. 3 Trestného poriadku riadne odôvodnil odmietnutie vykonania dôkazov navrhnutých obvineným, a to tým, že samotné dôkazy sa týkali okolností, ktoré bolo možné zistiť inými dôkazmi. Súd nie je viazaný návrhmi strán konania. Oba sudy vo svojich rozhodnutiach podrobne rozobrali dôkazy, ktoré preukazujú účasť obvineného na spáchaní predmetného trestného činu.

K namietanej právnej kvalifikácii prokurátor uviedol, že bolo bez pochybností preukázané, že obvinený skutok spáchal ako člen organizovanej skupiny, ktorá bola koordinovaná, zosúladená a osoby mali rozdelené jednotlivé úlohy.

Čo sa týka výpovede svedka X., tak táto bola vykonaná zákonným spôsobom pred súdom, ako aj v prípravnom konaní, pričom na hlavnom pojednávaní sa podarilo odstrániť rozpory s jeho výpoveďou z prípravného konania.

Vo vzťahu k ostatným námietkam týkajúcim sa právneho posúdenia zisteného skutkového stavu veci, ako aj zákonnosti dôkazov prokurátor poukázal na odôvodnenie uznesenia krajského súdu a rozsudku okresného súdu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného zamietol.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 29. mája 2025.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí,

nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia, a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“ (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Najvyšší súd v zmysle konštantnej judikatúry uvádza, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predpokladá nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len tie prípady, keď toto právo obvineného bolo porušené zásadným spôsobom. Spravidla pôjde o prípady, keď obvinený nebol v trestnom konaní zastúpený obhajcom napriek tomu, že išlo o niektorý z prípadov povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Spôsob obhajoby obvineného je mimo rámec tohto dovolacieho dôvodu. Vo všeobecnosti možno dodať, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na

obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal skutočnosť, že súd odmietol v konaní vykonať dôkazy výsluchom osôb P. O., U. W., P. K., C. W., U. I.. Tiež namietal výsluch svedka P. X., ktorý bol v prípravnom konaní vypočutý bez prítomnosti obhajcu obvineného, pričom súd zobral do úvahy práve túto jeho skoršiu výpoveď z prípravného konania.

V tomto prípade je nutné poukázať na znenie § 272 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Rozhodnutie o odmietnutí vykonať dôkaz sa oznámi tomu, kto návrh na jeho vykonanie podal, a to spravidla ústne po otvorení hlavného pojednávania; súd je však oprávnený, ak sa to ukáže potrebným v priebehu ďalšieho pojednávania, takéto rozhodnutie zmeniť a vykonanie dôkazu pripustiť.

Okresný súd v odôvodnení rozsudku na str. 25 uviedol, že „podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku súd odmietol vykonať dôkazy navrhované obžalovaným U. výsluchom (vyššie uvedených, pozn.) svedkov s odôvodnením, že dôkazy sa týkali okolností, ktoré bolo možné zistiť inými dôkazmi - najmä výsluchmi oboch obžalovaných, výsluchom poškodeného a listinnými dôkazmi. Preto súd v tomto smere považoval výsluch uvedených svedkov za nadbytočný.“

Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia na str. 9 a 10 doplnil, že „Hoci súd prvého stupňa odôvodnil odmietnutie návrhov na doplnenie dokazovania výsluchom týchto svedkov s poukazom na § 272 ods. 3 Trestného poriadku a teda, že ich výsluchy považoval za nadbytočné (strana 25 odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa), odvolací súd nad rámec konštatuje, že vo veci boli vykonané dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie. Súd vykonávajúci dokazovanie čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi obhajoby a je na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci opodstatnenosť, pretože nie je určujúce koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rozsah vykonaného dokazovania tak, ako bol vyššie ustálený pritom vinu obžalovaného bez akýchkoľvek pochybností preukázal. Skutočnosti, ku ktorým navrhoval obžalovaný vykonať výsluch vyššie uvedených osôb boli preukázané inými dôkazmi, pričom tieto boli podrobne rozobraté vyššie a to tak k vo vzťahu k existencii organizovanej skupiny, ako aj k účasti obžalovaného na spáchaní trestného činu bez potreby ich ďalšej rekapitulácie. Pokiaľ obhajoba poukazovala na rozsudok ESĽP vo veci Vásaráb a Paulus proti Slovenskej republike z 15. decembra 2022 a na podklade toho sa domáhala realizácie nimi navrhovaných výsluchov svedkov (P. O., U. W., P. K., C. W., U. I.), je nevyhnutné uviesť, že v trestnej veci obžalovaného N. U. ide o rozdielnu procesnú situáciu, pretože krajský súd nemôže vyššie uvedené osoby vypočuť nie preto, že by chcel obžalovanému uprieť právo na výsluch svedkov, ale preto, že nie je známe miesto ich pobytu. V trestnej veci obžalovaného N. U. apriori odvolací súd teda neodmieta obžalovanému právo vykonať výsluchy týchto svedkov navrhovaných obhajobou a podrobiť ich tak do úvahy prichádzajúce výpovede procesu hodnotenia dôkazov, avšak ide o osoby, ktoré nie sú dostupné... a z tohto dôvodu boli vylúčení na samostatné konanie...“

Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd mal vinu obvineného U. za preukázanú inými dôkazmi, a to predovšetkým jeho vlastnou výpoveďou, ako aj výpoveďou spoluobvineného T., výsluchom poškodeného T. U., ale aj inými dôkazmi prevažne listinného charakteru, a preto v zmysle § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol vykonať navrhnutý dôkaz. Krajský súd nad rámec uvedeného konštatoval, že vo veci boli vykonané dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie, pričom u

navrhovaných svedkov nie je známe miesto ich pobytu. K uvedenému je potrebné ešte uviesť to, že za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní, alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil, a o týchto návrhoch súd riadne rozhodol.

Najvyšší súd konštantne a v súlade so svojou judikatúrou (R 7/2011, R 116/2014) uvádza, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím buď tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku). Tak ako nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo, nemožno za porušenie práva na obhajobu v zmysle uvedeného dovolacieho dôvodu považovať ani obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov nižšej inštancie o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku ak sa svedok odchýli v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede, môže mu byť na návrh prokurátora, obžalovaného alebo obhajcu zápisnica o jeho skoršej výpovedi predložená na vysvetlenie rozporov v jeho výpovediach.

Čo sa týka dovolateľom namietaného výsluchu svedka P. X. v prípravnom konaní, vykonaného bez prítomnosti obhajcu obvineného, najvyšší súd zo spisového materiálu zistil, že svedok bol v prípravnom konaní vypočutý 18. marca, 26. marca, 6. mája a 11. októbra 2019. Trestné stíhanie vo veci bolo začaté uznesením z 26. decembra 2018 (č. l. 3 spisu). Obvinenie N. U. pre zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona bolo vznesené uznesením z 10. mája 2019 (č. l. 6). Je teda prakticky nemožné, aby bol na prvých troch výsluchoch, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní, aj obhajca N. U., nakoľko tento bol obvinený až po týchto výsluchoch 10. mája 2019. Na výsluchu, ktorý sa konal 11. októbra 2019, nebol prítomný obhajca obvineného U. JUDr. Zoltán Perhács, hoci bol o úkone riadne upovedomený podaním zo 4. októbra 2019 (č. l. 464). Svedok P. X. vypovedal na hlavnom pojednávaní 9. júna 2020. Prokurátor na tomto hlavnom pojednávaní navrhol prečítať výpoveď svedka z prípravného konania (č. l. 1853) z dôvodu odstránenia rozporov v jeho výpovedi. Súd podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku na návrh prokurátora prečítal výpoveď svedka z prípravného konania 11. októbra 2019, ktorá bola vykonaná kontradiktórne.

Zásada kontradiktórnosti trestného konania znamená diskusiu strán o predložených dôkazoch a argumentoch protistrany v konaní pred nezávislým súdom, ktorý je povinný rozhodnúť len na podklade dôkazov, ktoré boli pred ním bezprostredne vykonané. Zásada kontradiktórnosti trestného konania teda zahŕňa v sebe celý systém záruk (zásad), ktorými je ovládané trestné konanie a ktoré v súhrne tvoria spravodlivý proces. Určité poňatie takto chápanej zásady kontradiktórnosti vyplýva aj z Ústavy Slovenskej republiky, ktorá v článku 48 ods. 2 zdôrazňuje že každý má právo (okrem iného) aj na to, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Princíp zachovania rovnosti strán vyžaduje, aby bola zabezpečená možnosť účasti obhajcu obvineného, či priamo obvineného na úkone trestného konania (pozri Zbierku stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2003 č. 81).

S poukazom na uvedené možno konštatovať, že súd postupoval v súlade so zákonom, či už pri odmietnutí vykonať dôkaz, alebo pri odstraňovaní rozporov vo výpovedi svedka P. X., nakoľko prečítaný výsluch tohto svedka realizovaný v prípravnom konaní spôsobom, že obhajcovi bolo umožnené sa tohto zúčastniť, bol výsluchom vykonaným kontradiktórne, a preto nedošlo k naplneniu

dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Navyše, obvinený i jeho obhajca sa mali na hlavnom pojednávaní možnosť vyjadriť k tejto výpovedi svedka i klásať mu ďalšie otázky, čo taktiež vylučuje možnosť naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Formulácia tohto ustanovenia vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenaplnia (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Povedané inými slovami, predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Ďalej predpokladá, ako už bolo vyššie uvedené, výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejšie alebo miernejšie trestný čin alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II.).

Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený považoval to, že výpovede svedkov boli interpretované v jeho neprospech, skutkový stav nebol objasnený v dostatočnej miere, do celej situácie bol zatiahnutý nevedomky, ako aj to, že jeho účasť nemožno považovať za účasť v organizovanej skupine.

Najvyšší súd (ako jeho judikatúra opakovane zdôrazňuje) teda v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí, ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

Podľa § 182 ods. 1 Trestného zákona kto iného neoprávnene pozbaví osobnej slobody, potrestá sa odňatím slobody na štyri roky až desať rokov.

Podľa § 182 ods. 2 písm. c) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. i) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu organizovanou skupinou.

Podľa § 129 ods. 2 Trestného poriadku organizovanou skupinou sa na účely tohto zákona rozumie spoločenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu, s určitou deľbou určených úloh medzi jednotlivými členmi skupiny, ktorej činnosť sa v dôsledku toho vyznačuje plánovitosťou a

koordinovanosťou, čo zvyšuje pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.

Ustanovením § 182 Trestného zákona je chránená predovšetkým osobná sloboda v zmysle slobody pohybu, ktorá je zároveň aj objektom tohto trestného činu. Objektívna stránka spočíva v pozbavení osobnej slobody iného človeka, pričom k pozbaveniu musí dôjsť zo strany páchatel'a neoprávnene, pretože oprávnené pozbavenie osobnej slobody (napr. vzatie do väzby) v zmysle čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky nie je trestné. Osobná sloboda predstavuje voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z tohto miesta odísť (R 8/2004). Pozbavenie osobnej slobody znamená trvalé alebo aspoň dlhšie trvajúce obmedzenie osobnej slobody, ktoré sa blíži k uväzneniu. Oslobodenie z tohto zásahu je obzvlášť ťažké. Spôsob, akým dôjde k pozbaveniu osobnej slobody nie je rozhodujúci. Môže k nemu dôjsť napríklad použitím násilia, využitím ľsti, uvedením do omylu a pod. O pozbavenie osobnej slobody ide vtedy, ak páchatel' uzavrie alebo uzamkne na niekoľko dní osobu v priestore, z ktorého sa táto osoba sama nedostane. Subjekt tohto trestného činu je všeobecný, a teda páchatel'om môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná fyzická osoba.

Rozdiel medzi organizovanou skupinou a spolupáchateľstvom spočíva najmä v miere organizácie, plánovania a štruktúry medzi páchatel'mi. Na páchaní trestného činu organizovanou skupinou sa podieľajú najmenej tri osoby, medzi ktorými dochádza k určitému rozdeleniu úloh. Práve miera plánovitosti a koordinácie (okrem iného) odlišuje spolupáchateľstvo od spáchania trestného činu organizovanou skupinou. Organizovaná skupina vyžaduje vyššiu mieru koordinovanosti a plánovitosti než spolupáchateľstvo. Zároveň platí, že existencia všetkých znakov organizovanej skupiny (vrátane plánovitosti a koordinovanosti) musí vo výsledku zvýšiť pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu.

Del'ba úloh v organizovanej skupine znamená na rozdiel od spolupáchateľstva, že členovia skupiny majú minimálne vo všeobecných črtách určené akú úlohu majú zohrať pri páchaní a po spáchaní činu, ktorý sa vyznačuje dohodou a rozdelením koristi alebo profite ako základného cieľu páchania trestnej činnosti (NS SR č. 4To/8/2014 z 28. októbra 2016).

Podľa skutkovej vety sa obvinený U. podieľal na zločine pozbavenia osobnej slobody poškodeného tým spôsobom, že obvinený T. spolu s najmenej ďalšími tromi páchatel'mi poškodeného T. U. najskôr úmyselne obmedzili na osobnej slobode pred hotelom Sheraton v Bratislave a naložili ho do auta. Následne ho previezol na dohodnuté miesto v Bratislave - Petržalke, kde ho preložili do iného motorového vozidla a previezli ho do obce Žirany do bytu, kde sa nachádzal obvinený U. spolu s ďalšou osobou. Práve obvinený U. na základe úlohy vopred danej zabezpečil tento byt a stráženie poškodeného. Uvedeným konaním došlo k pozbaveniu osobnej slobody poškodeného, a to na viac ako 48 hodín. Celá trestná činnosť mala nepochybne znaky organizovanosti, koordinovanosti, nakoľko páchatelia mali všetko vopred naplánované a zabezpečené. Za účelom realizácie skutku sa obvinený U. spojil s ďalšími osobami, a to s spoluobvineným T. a (O., W. K., W., I. - o vine ktorých doposiaľ nebolo rozhodnuté), a teda išlo o spoliehanie najmenej troch osôb, ktoré mali medzi sebou rozdelené úlohy spočívajúce v príprave celej akcie, vylákani poškodeného, zabezpečení motorových vozidiel, bytu, či presunu poškodeného do bytu a jeho stráženie v byte.

Uvedené vyplynulo aj z výpovede obvineného U., ktorý na pojednávaní 28. januára 2020 uviedol, že poprosil obvineného T., aby mu zabezpečil dve autá (č. l. 1760). Obvinený T. vypovedal, na tom istom hlavnom pojednávaní, že zabezpečil vozidlá na žiadosť obvineného U. (č. l. 1764). Obvinený U. vypovedal na tomto hlavnom pojednávaní zhodne ako v prípravnom konaní 5. septembra 2019 (č. l. 158), v ktorom uviedol, že P. O. od neho požadoval vybavenie nehnuteľnosti. Dom, ktorý mal zabezpečiť P. K. nebol vyhovujúci a bolo treba zohnať inú nehnuteľnosť. Mal pri sebe kľúče od bytu, ktoré mal vrátiť realitnej maklérke z Nitry, cez ktorú bol sprostredkovaný prenájom nehnuteľnosti. Z uvedeného teda jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný U. participoval na plánovaní a vykonaní trestného činu, vrátane toho, že vedel o účasti ďalších osôb na takomto konaní (O., T., K.).

Na podporu tejto argumentácie najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie krajského súdu, ktorý na str. 8 uznesenia uviedol, že „obžalovaný mal vedomosť, že na páchaní trestnej činnosti sa podieľajú ďalšie dve osoby a to P. O., ktorý obžalovaného predtým podrobne inštruoval na konanie, a ktorý na jeho príkaz mal zabezpečiť byt a dal vybaviť obžalovanému H. T. dve osobné motorové vozidlá. Obžalovaný N. U. teda vedel, že ide o spolčenie najmenej troch osôb na účel spáchania trestného činu s určitou deľbou úloh a táto činnosť bola bez akýchkoľvek pochybností naplánovaná a koordinovaná, čo zvyšovalo pravdepodobnosť úspešného spáchania trestného činu (§ 129 ods. 2 Tr. zák.). Svedčí o tom aj stretnutie v hoteli P., kde došlo ku konečnému doladeniu plánu spolu s tam prítomnými osobami. Plánovitosť pritom jednoznačne zodpovedá výpovedi obžalovaného N. U. a zo skutkovej vety vyplýva vopred definovaný rozvrh činností striktné rozdelený medzi jednotlivé osoby, čomu zodpovedá spoločné predchádzajúce stretnutie, zabezpečovanie osobných motorových vozidiel, ale aj bytu, na ktorý sa presunul obžalovaný spolu s osobou označenou ako C. potom ako sa rozdelili s ďalšími osobami. Určujúcim bola pritom aj výpoveď poškodeného T. U., ktorý podrobne ozrejmil precízne a podrobne skordinovaný priebeh svojho zásahu do osobnej slobody od naloženia do osobného motorového vozidla, transfer s určeným prestupom, izoláciu v rodinnom dome a stráženie poškodeného.“

Súd prvého stupňa preto správne právne kvalifikoval konanie obvineného ako zločin pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Právna kvalifikácia skutku má svoj podklad v znení skutkovej vety rozsudku súdu prvého stupňa a vo vykonanom dokazovaní.

Ostatné námietky obvineného týkajúce sa nesprávnej interpretácie výpovede svedkov súdom, neobjasnenie skutkového stavu v dostatočnej miere, ako aj jeho nevedomé zatiahnutie do celej situácie majú výlučne skutkový charakter. Dovolateľ sa nimi totiž v skutočnosti domáha zmeny skutkových zistení okresného súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj krajský súd, a ktorých správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku], keď tvrdí, že súdy v pôvodnom konaní nesprávne (jednostranne) vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech, pričom dovolaciemu súdu predkladá ich vlastné hodnotenie so záverom, že nebolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že sa skutku dopustil. Takéto námietky však vecne nezodpovedajú nielen obvineným použitým, ale ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené obvineným uvádzané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.